

JAKOB HATTELAND BYGG AS
Stokkastrandvegen 85
5578 NEDRE VATS
Att. Olav Nygård

Kontakt saksbehandler

Kirsten Redmond Kristiansen, 51568777

Vedtak om tillatelse til mudring fra lekter ved eiendom 108/115, 108/116 og 108/117 i Vindafjord kommune - Jakob Hatteland Bygg AS

Statsforvalteren har ferdigbehandlet søknaden fra Jakob Hatteland Bygg AS av 04.11.2021 og har besluttet, på visse vilkår, å gi forenklet tillatelse etter forurensningsloven og forurensningsforskriften til mudring i sjø.

Vilkårene fremgår på side 6-7.

Tillatelsen omfatter mudring av ca. 300 m³ sjøbunnsedimenter utenfor eiendom 108/115, 116 og 117 i Vindafjord kommune. Massene kan gjenbrukes i planlagt tiltak så lenge disse er egnet til formålet.

Vi varsler gebyr for behandling av søknaden.

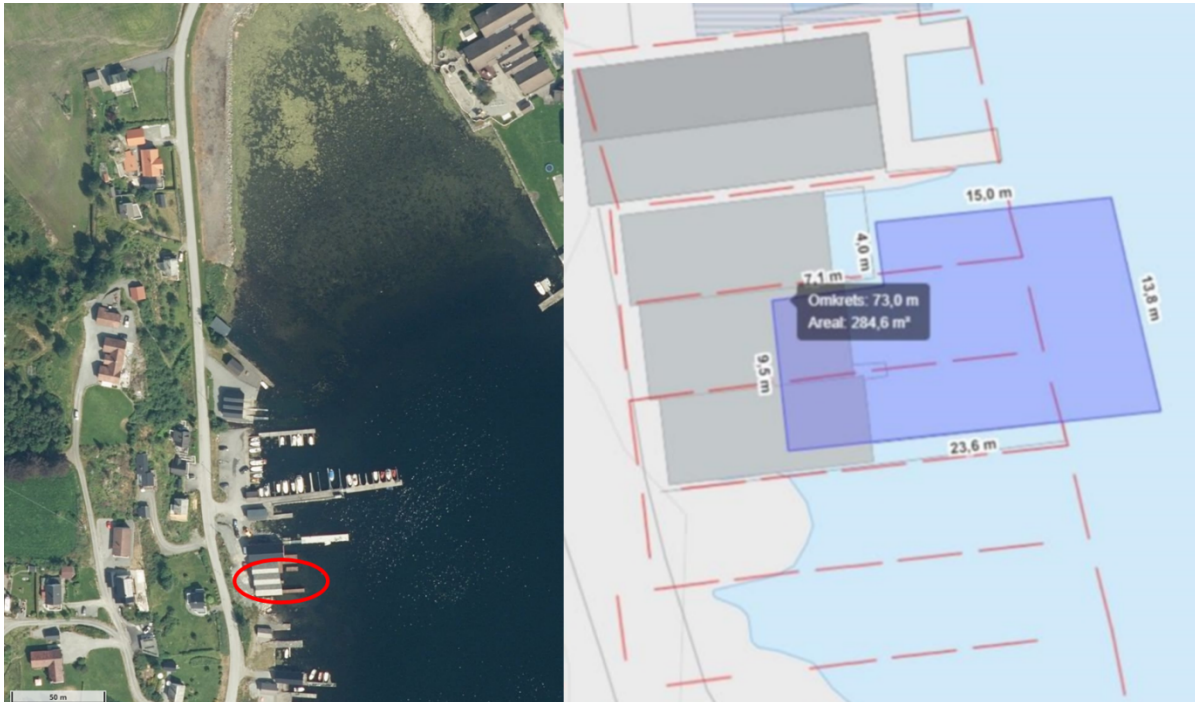
Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 04.11.2021 fra Jakob Hatteland Bygg AS på om tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. § 16 og forurensningsforskriften kapittel 22. Søknaden omfatter mudring i sjø ved eiendommene 108/115, 116 og 117, Nedre Vats i Vindafjord kommune (figur 1). Tiltaket er planlagt for å øke sjødybde utenfor private brygger som ligger ved eiendommene.

Søknad

Jakob Hatteland Bygg AS (JHB) søker om mudring fra lekter/båt. Det er beskrevet i søknaden at det ved 1.gangs mudring ble mudret mindre enn tenkt, noe som har medført at det ved lavvann er for grunt ved innseiling til naust og brygger. Det er behov for å mudre noe mer (1 m) slik at en har tilsvarende dybde som tilgrensede naust nord og sør for tiltaket.

Det er søkt om mudring av ca. 300 m³ sjøbunnsedimenter, og tiltaket vil berøre et sjøbunnsreal på 300 m². Tiltaket gjennomføres med gravemaskin fra lekter. Etter Statsforvalterens forståelse skal massene mellomlagres på eiendom 108/111 til senere bruk i planlagte tiltak.

Figur 1: Oversiktsbilde fra Åmsosen som viser de tre eiendommene der omsøkt tiltak er planlagt (venstre) og nærmere skildring av tiltaksområde (høyre).

Avklaring med kulturminnemyndighet

Tiltak i sjø utføres ofte i områder som kan ha potensiale for funn av kulturminner, og det er fare ved utførelsen av tiltak at kulturminner tildekkes eller ødelegges. Statsforvalteren samarbeider med kulturminnemyndighetene slik at forholdene er avklart på forhånd. Da det er tidligere utført mudringstiltak i samme område uten innvendinger, antar vi at forholdene er avklart med kulturminnemyndigheten. Brevet sendes i kopi til Stavanger maritime museum til orientering.

Avklaring etter plan- og bygningsloven

Forurensningsspørsmål skal om mulig søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner, jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd. Tiltaksområde er regulert til sjøhus/naust og trafikkområdet i sjø i bebyggelsesplan fra 1999¹. Statsforvalteren anser tiltaket som avklart etter plan- og bygningsloven.

Miljøforhold

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

Det er i Temakart-Rogaland² registrert en stor ålegrasforekomst med verdi A (*svært viktig*) i og rundt tiltaksområdet (figur 2). Ålegrasengen strekker seg langs vestsiden av Vatsfjorden til Liaholmen og Eikanesholmen, og på østsiden til Kvigenesgrunnen, og har høy verdi grunnet størrelse og overlapp

¹ Bebyggelsesplan for del av gnr 108 bnr 3, Åmsosen, Vindafjord kommune. Saksnr: 90/00 Vindafjord kommune. Godkjent 15.12.1999

² <https://www.temakart-rogaland.no/>

med et regionalt viktig gytefelt for torsk³. Gytefeltet er klassifisert med middels eggtetthet og god retensjon⁴.

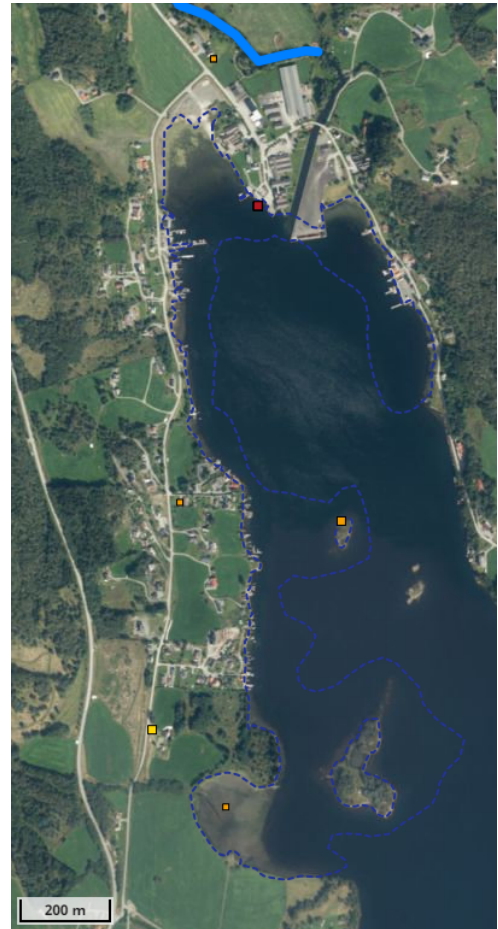
Ålegrassamfunnet ble undersøkt av Lars Dalen i oktober 2020⁵. Det er påvist at det ikke er ålegras innerst i Åmsosen. Innslag av smalålegras (*Zostera angustifolia*) og vanlig ålegras (*Zostera marine*) forekom spredt mellom 0,3 – 1 m dyp. Tettere forekomster av ålegras startet på 1 m dyp. Norconsult viser til at en slik utbredelse av ålegras er forventet da denne må leve neddykket gjennom hele tidevannsyklusen. Norconsult også viser til at områder grunnere enn 0,5 m vil falle inn i kategorien bløtbunnsområder i strandsonen, med verdi C «lokalt viktig».

Åmselva er en lang og produktiv elv for laks, og en dokumentert sjøørretbekk⁶. Det er også registrert elvemusling (*Margaritifera margaritifera*), en norsk ansvarsart, i nedre deler av vassdraget⁷. Elvemuslinglarver lever på gjellene til fisken, slik at bevaring av fiskebestandene i slike elver er svært viktig for at populasjoner av elvemusling overlever.

Åmsosen/Øyra er kjent for et diverse fugleliv. Det er registrert flere funn av sårbar og nær truede fugler, inkludert ærfugl, fiskemåke, hettemåke, sjøorre, horndykker og dvergdykker⁸. I tillegg er den kritisk truede arten lomvi observert i området. Knoppsvanen, som er fredet, er kjent til å oppholde seg i Åmsosen, i tillegg til flere arter av ender. Havørn og gråhegre er også observert i området.

Vannforekomst

Ifølge Vann-nett⁹ ligger tiltaksområdet i vannforekomsten «Vatsfjorden», som tilhører vanntypen kystvann. Vannforekomsten er klassifisert med økologisk tilstand «moderat» og kjemisk tilstand «udefinert». Det er kvalitetselementene relatert til bløtbunnsfauna som gir den dårlige økologiske tilstanden i vannforekomsten. Vannforekomsten er registrert som påvirket i middels grad av diffus avrenning fra fulldyrket mark og punktutslipp fra renseanlegg, samt i liten grad av punktutslipp fra industri. Vatsfjorden er også påvirket av punktutslipp fra basen til AF-Decom på Raunes, som tilhører vannforekomsten «Yrkefjorden» men ligger nært vannforekomstens grense til Vatsfjorden.

Figur 2: Utklipp fra Temakart Rogaland som viser registrert ålegrasforekomst (blå stiplet linje) og truet arter (symboler).

³ Faktaark for ålegrassamfunn – Nedre Vats. Naturbase.

⁴ Fiskeridirektoratet kartdatabase Yggdrasil

⁵ Utfylling Åmsosen, Nedre Vats – Vurdering av avbøtende tiltak for å redusere fyllingens konsekvens på områdets naturverdier og økologisk funksjon. Norconsult. 05.02.2021.

⁶ Registrering av sjøørretbekker, ArcGIS online.

⁷ Bonitering og gytefisketelling i Åmselva, høst 2016. UniResearch Miljø – Laboratorium for ferksvannøkologi og innlandsfiske. LFI-rapport nr: 288. 23.02.2017.

⁸ Artsobservasjoner

⁹ www.vann-nett.no

Bunnforhold og sediment

Søker har oversendt prøveresultater for analyser utført i 2017 før førstegangsmudring da det ikke ble påvist forurensning ved tiltaksområde. Statsforvalteren er ikke kjent med kilder som kunne bidratt til endret forurensningsnivå utenfor tiltaksområde.

Høring

Statsforvalteren har vurdert behov for forhåndsvarsling i henhold til forurensningsforskriften § 36. Det planlagte tiltaket gjennomføres i nærhet av et annet tiltak til Jakob Hatteland Bygg AS der det ble innhentet høringsuttalelser i 2020. Vi mener at miljøspørsmål er tilstrekkelig opplyst. I tillegg vil det planlagte tiltak være av mindre miljømessige betydning. Statsforvalteren har derfor vurdert at forhåndsvarsel kan unnlates i dette tilfelle, jf. forurensningsforskriften § 36-9 annet ledd bokstav B.

Statsforvalterens vurdering

Rettslig grunnlag

Statsforvalteren har vurdert søknaden på bakgrunn av de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften §§ 4-6, og kravene i naturmangfoldloven § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutning skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på *føre-var-prinsippet*. Naturmangfoldet gjelder arters bestands-situasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomstene i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten *Vatsfjorden* endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømål skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Statsforvalteren har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Det er særlig partikkelspredning fra sjøbunn som følge av det omsøkte tiltak som kan medføre negativ påvirkning for naturmiljøet.

Konsekvenser for ålegras

Det er rettet mye oppmerksomhet på tiltakets påvirkning på ålegras i Vatsfjorden. Ålegressenger har en viktig økologisk rolle i kystsonen da det har høy primærproduksjon, binder

CO₂ og næringssalter, produserer oksygen og forbedrer vannkvaliteten¹⁰. De stabiliserer også bunnsedimenter og bidrar til å føre oksygen ned i sedimentet og motvirker råttne bunn. Ålegressenger er viktige habitat for mange arter, de er blant annet regnet som et viktig oppvekstområde for kysttorsk og for sjøørret som beiter i påvente av vandring inn i elvene. Områdene er viktig også for ål og andre fiskearter. Finstoff som spres fra mudringsarbeidene og som setter ut ifra vannsøylen, kan dekke overflaten av ålegresset og redusere lys og næringstilgang, som igjen kan redusere vekst av ålegresset.

Det er i dette tilfellet søkt om mudring av ca. 300 m³ masser. Partikkelspredning fra det omsøkte tiltak er derfor forventet å være svært begrenset. Tiltaket er planlagt gjennomført på vinterstid, og dermed utenfor vekstsesong for ålegras. Det er ikke påvist forurensning i sedimentene, slik at eventuelle partikler som blir spredt i vannmassene er rene. Vi har derfor kommet frem til at det ikke er nødvendig å sette vilkår om siltgardin i dette tilfelle.

Konsekvenser for fisk

Spredning av partikler i vannet kan medføre blakking av vannsøylen, som igjen kan føre til at fisken finner det vanskeligere å finne næring, eller å unngå predatorer. Slike effekter vil gjelde både for fisk som oppholder seg i ålegras nær tiltaket og i de åpne vannmassene i fjorden. Tiltaket gjennomføres i en fjord som er registret som gytefelt, og området er viktig for laks og sjøørret tilknyttet til Åmselva. Fiskeridirektoratet har i tidligere sak ved Åmsosen uttalt at arbeidene bør ikke gjennomføres i perioden januar-juni av hensyn til oppbygging av kysttorsk-bestanden. Statsforvalteren mener at det av føre-var hensyn må settes krav til at arbeidene ikke gjennomføres i denne tidsperioden, noe som også gir en beskyttelse for laksesmolt.

Forhold til andre gjennomført tiltak

Det er tidligere søkt om mindre mudringssaker i samme område, der Statsforvalteren har vurdert at arbeidene ikke krevde en egen tillatelse etter forurensningsloven. Det omsøkte tiltak er noe større enn det som tidligere er utført, og på bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget som er oppdatert i nyere tid, har vi vurdert at det er ønskelig å sette noen enkle vilkår i en forenklet tillatelse. Gebysats reflektere at denne tillatelsen er mindre omfattende.

Vurdering av påvirkning på vannforekomsten

På bakgrunn av arbeidenes omfang, planlagt utførelse og arbeidenes varighet, mener Statsforvalteren at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet, jf. miljømålet i vannforskriftens § 4.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljøet som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11. Statsforvalteren har under gjort en vurdering av forslaget til søker når det gjelder tiltak som skal hindre negative konsekvenser på naturmiljøet som følge av arbeidene, jf. naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene.

Konklusjon

Vurdering av tiltaket etter vannforskriften og naturmangfoldloven tilsier at naturen i området kan bli påvirket. Tiltaket er avgrenset i tid, og fastsatte vilkår vil føre at det er minst mulig konflikt med fisk og

¹⁰ Effekter av utslipp fra akvakultur på spesielle marine naturtyper, rødlista habitater og arter, kunnskapsstatus 2016. Havforskningsinstituttet. Rapport fra Havforskningen nr. 8-2016.

fugl i område. Statsforvalteren finner derfor å kunne gi tillatelse til arbeidene i sjø ved eiendom 108/115, 116 og 117, Nedre Vats, Vindafjord kommune, på visse vilkår.

Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil føre til uakseptable miljøpåvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknaden av 04.11.2021, og opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Vedtak

Med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16, og forurensningsforskriften § 22-6. gir Statsforvalteren i Rogaland på visse vilkår Jakob Hatteland Bygg AS tillatelse til mudring i sjø ved Åsmosen, Nedre Vats i Vindafjord kommune. Tillatelsen omfatter mudring fra lekter av ca. 300 m³ sjøbunnsedimenter, over et areal på ca. 300 m².

Ved avgjørelsen om tillatelse, og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Tiltakshaver er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
2. Tiltakshaver er ansvarlig for å gi beskjed til Statsforvalteren når arbeidene i sjø starter.
3. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Statsforvalteren skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
4. Arbeider i sjø skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for det marine miljø. Arbeidene skal utføres på en så skånsom måte som mulig.
 - 4.1. Arbeid i sjø er ikke tillatt i perioden 15. januar -15. juni av hensyn til hoved utvandringstid for laksesmolt fra Åmselva, og gyte- og larveperioden for torsk.
 - 4.2. Rene muddermasse er tillatt gjenbrukt i planlagt prosjekter på land så lenge disse er egnet til formålet. Overskuddsmasse som ikke er egnet til planlagt prosjekter må leveres til godkjent mottak, jf. forurensningsloven § 32.
5. Under gjennomføring av tiltaket skal virksomheten overvåke tiltaket blant annet for:
 - Å sørge for at avbøtende tiltak som utføres er tilstrekkelig effektive til å hindre uønskede effekter.
 - Å kunne iverksette strakstiltak ved behov.

- Å dokumentere at krav i tillatelse overholdes.
6. Når arbeidet i sjø er ferdig skal tiltakshaver sender en kort melding til Statsforvalteren som inneholder informasjon om tidsperiode for gjennomføring og mengde masser mudret.
 7. Tillatelsen gjelder i ett år.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene med mudring i Nedre Vats i Vindafjord kommune, isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i tillatelsen medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. forurensningsloven § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Etterhåndskunngjøring

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på internettsiden til Statsforvalteren i Rogaland www.statsforvalteren.no/rogaland under emnet *Miljø og klima*.

Varsel om gebyr

Statsforvalterens behandling av søknader om tillatelser etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Statsforvalterens behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende **gebyr sats 8** jf. forurensningsforskriften §39-4 *Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endringer av tiltalser*. Jakob Hatteland Bygg AS skal derfor betale et gebyr på **kr. 10 100.-** for Statsforvalterens behandling av søknaden om tillatelse. Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtaket blir gjort. Eventuelle merknader til varsel om fastsetting av saksbehandlingsgebyr sendes til Statsforvalteren innen 3 uker fra varselet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Statsforvalteren i Rogaland, postboks 59 Sentrum, 4001 Stavanger, eller til sfropost@statsforvalteren.no.

Dette vedtaket kan klages på til miljødirektoratet av berørte parter innen 3 uker etter at de er blitt gjort kjent med vedtaket. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes til Statsforvalteren i Rogaland.

Med hilsen

Mariann Størksen
fung. seksjonsleder

Kirsten Redmond Kristiansen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger
Vindafjord kommune	Rådhusplassen 1	5580	Ølen
Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen